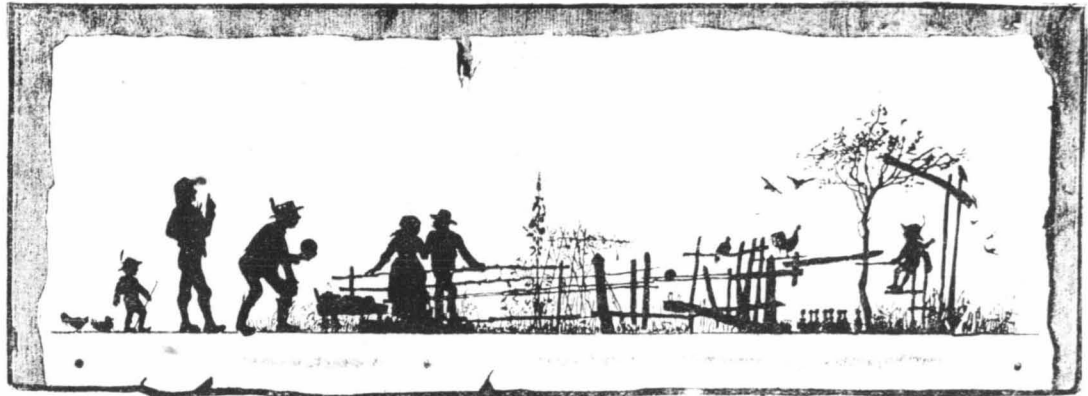

ΓΑΛΛΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΤΟΥ ΖΟΡΖ ΜΠΑΣΤΑΡ

Η ΧΗΡΑ ΤΟΥ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΥ

(Αφιερώται στις μητέρες, τας συζύγους, τας αδελφάς που χασαν τους αγαπημένους των σε μακρινά πεδία μαχών)

Περιφρονώντας τις παραδόσεις της οικογενείας του, μάς παληός κληρονόμος οικογενείας από τη Μορτινίνα, που συγκάτελεγε στους κόλπους της ανωτέρας κυβερνητικής και δικαστικής υπαλλήλων, ο Ραμιέλ ακολουθούσε το γαϊτικό στάδιο.

Νεωρός ακόμη αξιωματικός, είχε γυρίσει δύο τόν κόσμο, ίκανοποιώντας έτσι την περιέργειά του και τη δίψα του για περιπέτειες και νέες εντυπώσεις. Δεν άργησε να διακριθῆ μεταξύ των συναδέλφων του και να παρουσιωμορρηθῆ γιά διάφορα ἀνδραγαθήματα. Έπειτα από λίγα χρόνια πήρε το βαθμό τοῦ πλωτάρχου. Καί τότε πειά γύρισε από τις άποικίες στην πατρίδα του με τό σκοπό νά παντρευτῆ την Ξαθάδελγ του.

Αιού έκανε τους γάμους και άπέκτησε έπιαιτα από δύο χρόνια κ' ένα παιδάκι, Ξανάχσιος την πληντική του ζωή, ταξιδεύοντας από την Ίνδοκίνα στη Βενγκάλη, περνώντας τα περισσότερα χρόνια της ζωής του σ' αυτές τις έξωτικές γούρες, τις γεμάτες άρρώστειες, που φθείρου και διακαίζον τους Εύρωπαίους τών άποικιών.

Έπειτα από πέντε χρόνια μετά τό γάμο του, γύρισε στη Γαλλία, γιά ν' αναλάβῃ από τους περισσότερους που είχε πάρει κατά τό διάστημα αυτό στην Ίνδοκίνα και νά δῆ τῆ γυναίκα του και τό παιδά του. Δεν είχε προτάσει όμως ακόμη νά ανέλθῃ από την άρρώστεια, όταν διατάχῃ νά φύγῃ πάλι γιά τῶν κόλπο της Βενγκάλης με είδική άποστολή, μάν από τις ξεκινώντας ξεκίνες άποστολές που φθείρου και έξαντλῶν λυόρα τό σῆμα πρῶτο τό σαξίσιον ακόμη τά χρόνια, και που άποσάπτουν την ύγεια, χωρίς νά λογαριασόμε τον άμεσο κίνδυνο που διατρέχει ἡ ζωή αὐτῶν τών άξιωματικῶν από τους ἰθαγενείς και τους Άναταίτες πειρατές.

Ω, με τί συγκινητικά δάκρυα, με τί κρυφούς φόβους, με τί καρδιοχτύπια γίνονται οί άποχωρισμοί αυτοί!... Τι στιγμές άγωνίας όταν πληρώσῃ ἡ ὄρα τοῦ χωρισμοῦ, όταν ἀνταίσιάζονται τά τελευταία φιλήματα στην προκίμαία ενός λιμανιού ἢ στην απόδοβα ενός σιδηροδρομικοῦ σταθμοῦ! Σιωπηλά φιλήματα, σιωπηλές περιπτώσεις, λόγια που ἀνεβαίνουν στά χείλη και πνιγνῶνται μέσα σέ λυγμούς!... Ἡ ὄρα τοῦ χωρισμοῦ όμως πλησίαζε.

Ἡ γυναίκα και τό παιδάκι τοῦ Ραμιέλ τόν συνοδεύσαν στό σταθμό με την καρδιά σφιγμένη. Κι' όταν τό τραῖνο ξεκίνησε, άφάνισαν ένα λυκό σινερό κλωνό, όταν χάθηκε πειά στόν δόξοντα, ένδοσαν ἔντα ὅλα πειά είχαν τελειώσει.

Καταλιπμένη, συντετριπμένη ἡ κ. Ραμιέλ άνέβηκε γρήγορα με τό παιδί της σ' ἄμαξί που τους περιμενε στό σταθμό και γύρισε στό σπίτι της, άπου, ξεμυθισμένη τελείως ἀπ' αὐτῶν τόν τόσο συγκινητικό και άπρόοπτο χωρισμό, αναλόθηκε σέ διάφορα κ' ἄναρτήματα...

Ένα πένθυμο προαίθριο την έκανε νά πιστέψῃ ὅτι ὅλα πειά τελείωσαν γι' αὐτήν, ὅτι δεν θά Ξανάβλεπε ποτέ πειά τόν άνδρα της, ποτέ, ποτέ!

Έπειτα από μιὰ νύχτα φρετικής άγωνίας, μιὰ νύχτα

ἀπ' αυτές που ἡ φαντασία φτερουγίζει σ' ένα σφοδρό θλίβερα και απλήμονη και καταθλιπτική σκέψῃ τοῦ χωρισμοῦ, δεν κατόρθωσε νά καταπραῖνῃ κάτω τόν πόνο της, νά καταπνίξῃ τους φόβους της και τις άησυχίες της.

Μολαταῦτα τό σπίτι τώρα, τό τόσο χαρούμενο πριν, της φαινόταν ἄδειο και θλιβερό!

Και μολονότι έννοιωσε την άναγκή ν' αντίδρασῃ σ' αὐτή την έπίμονη και καταθλιπτική σκέψῃ τοῦ χωρισμοῦ, δεν κατόρθωσε νά χωριοσχίσει έντελῶς στόν εαυτό της. Ἡ ύγεια της άρχισε νά κλονίζεται.

Οί συγγενείς της, γιά νά τῆν κάνουν νά λησμονήσῃ και νά διώξῃ αυτές τις θλιβερές σκέψεις δεν την άφιναν νά μὲν μόνη ποτέ, την έμπνιζαν παντοῦ, στό θέατρο, στός χορούς, σέ διάφορες φιλικές συναστροφές.

Στήν αρχή τοῦ ακολουθούσε με προθυμία, έπειτα όμως, άγανακτισμένη με τόν ἴδιο της τόν ένοτό, ἀηδιασμένη από την κοσμική ζωή, κλειστική στό σπίτι της, προτιμῶντας την μοναχία του ταίριαζε τόσο πολύ με την φρεσί της κατάστασι.

Έκ' αἰετ ἀπαρηγόρητα παρακαλῶντας τό Θεό γι' αὐτόν.

Έπειτα από λίγους μήνες, μετά την άναχώρησι τοῦ άνδρός της στην Ίνδοκίνα, ἡ κ. Ραμιέλ γύρισε ἔντα χωριστά.

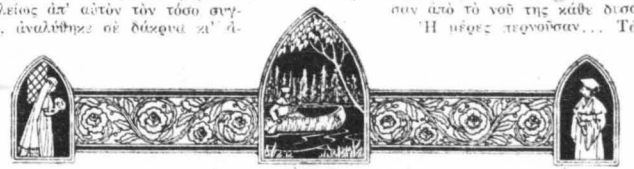
Τό γεγονός στό χαρούμενο την πληρωμένη φρεσί της και ἰκανοποίησι τους μητρικούς της πόθος. Μά πός ἢ άναγκαιή αὐτή τῆ χωρισμοῦ εἶδησῃ στόν άνδρα της; Μήπως ἤξερε άκριβῶς τό μέρος όπου βρισκόταν;

Οί άόριστοι φόβοι, τά κρυφά προαίθρια γιὰ τῆ ζωή τοῦ άνδρός της, ξεκαλοφθοῦσαν νά βασανίσουν τῆ φαντασία της. Πολλές φορές έλάτρευε απηγορητικά, παρακαλῶντας τό Θεό γι' αὐτόν:

— Ὁ Θεός νά τόν φυλάξῃ από κάθε κακό! Πηνελαίβαν με λαχτάρα, Άλλοιμονο! Τό πειά έκείνο, την ὄρα που έβγαλε από τό σπίτι της, ένα σφοδρό άνησυχιστικές διαδόσεις κοκλοφοροῦσαν στό Παρίσι. Ἡ έφημερίδες άνησυχίζαν με μεγάλα στοιχεία ὅτι ἡ έξωπορεύσις είχαν άρχισῃ στην Ίνδοκίνα και έδημοσίευαν τά ονόματα τών νεκρῶν και τών πληρωμένων τῶν πρώτων μαχῶν. Άνομοια στό ὄνομα τῶν πληρωμένων ἦταν και τό ὄνομα τοῦ πλωτάρχου Ραμιέλ. Οί συγγενείς της γυναίκας του έτρέψαν άκουσῖο στό ἱστορητιό τῶν Ναυτικῶν γιά νά ζητήσουν συμπληρωματικές πληροφορίες. Τό ἱστορητιό τους έπληροφόρησε ὅτι τά τραύματα τῶν πλωτάρχων ἦσαν πολύ σοβαρά, δυστυχῶς, και έντετανα μεγάλης σπουδής γιά τῆ ζωή του.

Προσελάθησαν τότε, με κάθε τρόπο, νά κρατήσουν πιστική αὐτή τῆ θλίβερί εἶδησι από τῆ γυναίκα του, άπομακρῶνόντας ὅσο μπορούσαν από τό νοῦ της κάθε διασφραξή ἱστορία.

Ἡ ἡμέρες πρηνόσαν... Τά τηλεγραφήματα που έβγιναν έντοίματῶδ άνησυχίζαν ὅτι ἡ κατάστασις τοῦ Ραμιέλ χειροτέρευε ὀλοένα κι' ὅτι ἡ δυνάμεις του ξεσπινούσαν μέρα με την ἡμέρα. Ὁ θάνατός του ἦταν άναπόφευκτος. Δεν ἦταν πειά παρά ζήτημα ἡμερών, ὀρών ἴσως... Καί τό

τελευταίο τηλεγράφημα δεν άρχισε νάρθη για ν' αναγγελίη με τίν τραγική του συντομία, ότι ό πλοίαρχης επέκυψε τέλος στα τραύματά του.

Η δυστυχισμένη γυναίκα του δεν ήξερε τίποτα άπ' όλα αυτά! 'Όστόσο, όταν ό γιατρός κατάλαβε ότι ήταν σέ θεσι να ύποστη αλλη τη σκληρή δοκιμασία, της έκανε λόγο με πολλές προσφιλέσεις για τόν κίνδυνο που διέτρεχε ή ζωή του άνδρός της. Μ' όλες ώστόσο τις προσφιλέσεις που έλαβε και μ' όλη του τη δεξιοτήτα, δεν κατορθωσε ν' αποκηρή έντελως την τρομερή είδησι και ή δυστυχισμένη γυναίκα, καταλαβαίνοντας τους ύπανημούς του γιατρού, σπείσθηκε λαλιόμη στο πάτομα. 'Όταν συνήλθε ύστερα από λίγα λεπτά, άνοιξε τρομαγμένη τα μάτια της, προσπαθώντας να τακτοποιή τις σκέψεις της.

Έπειτα, βλέποντας, για μιá στιγμή, πώς δεν ήταν κανένας στην κωμόρα της, πήδουε γρήγορα από τό κρεβάτι της και, με χέρια που έτρεμαν από τόν πυρετό, άστραξε ένα γράμμα που βρισκόταν παρατεταμένο πάνω στο τραπέζι και έσκισε τό φάκελλο βιαστικά.

Τό γράμμα αυτό, γραμμένο από τόν άνδρα της από έναν μωρό περίπου, άπεινιδόταν στη γυναίκα του. Της έγραφε τά εξής :

« Αγαπητή μου γυναικούλα,

« Ελληνούθκα από έναν Άνομιόν στο πόδι. Έπειδή τό τραύμα μου ήταν σοβαρό, άναγκάσθηκα να υποβλήθώ άμέσως σε έγχείρηση. Έκείνο που μου έπροξένησε έξαιρετική έγχαριστοί, ήταν ό ή ή έγχείρησις έγινε επί τόπου, υπό τό άδιόκοπα πνεύ το έχθρου. Δεν πρέπει νά νύπουηξή καθόλου για τίν κατόσ'αση μου. Ό θεός με άπλήθηνκε, φαίνεται. Μπορούσε να με πάρη δάδ'ακρο μιά και καλή... Έντούτοις, προτίμησε να μου πάρη τό ένα π δι μονάχα, άναγκάζοντάς με μ' αυτό τόν τρόπο να κάνω μιá σοβαρή οικονομία στα ποπούσια... »

Σταμάτησε ζαλισμένη, τρέμοντας δόξληρη. Τα λόγια αυτά, γραμμένα από τό ίδιο τό χέρι του άνδρός της, της άπολάλκταν όλη την τραγική πραγματικότητα! Για μιá στιγμή έννόμησε ότι θα άποθημόσε για δεύτερη φορά. 'Όστόσο κατορθώσε να νύπουηξή κάπως στην ένωτό της. 'Αποτελειώνοντας τό γράμμα, τό διάκωσε με προσοχή και τό φίλιωσε σαν ένα πολύτιμο κειμήλιο, σαν ένα τελευταίο σουβενίρ από τό χέρι εκείνου, που τόσο πολύ αγάπησε στη ζωή της!

Έπειτα από λίγες ώμερες έπήρε άλλα δύο γράμματά του άκόμη, γεμάτα τρομερότητα, έγχαρτήρησις κ' έλπίδα. Αλλά ήταν τό τελευταία του γράμμα. Έπειτα έπακολούθησε μιá παγερή σιωπή, μιá άναυοή άγονιώδης...

'Όστόσο έλαβε μερικά γράμματα άκόμη από συναδέλφους του, οι όποιοι έξεθείζαν τόν ήρωισμό του, τό άράνταστο θάρρος του, τις τελευταίες έπιθυμίες του έτοιμοθάνατου, την έπιβλητική κηδεύσι που τού έγινε—γράμματα φθασμένα στην Εύρωπή από τό βάρη της 'Ασίας, σαν συντομήματα ναυαγίου...

'Έλαβε άκόμη μερικά δέματα με διάφορα πράγματα του, δέματα που έκλειναν κάτω από τό βάρη και γλυκό άρωμα τών τροπικών δασών. Η δυστυχισμένη χίρα έλαβε τέλος και τη στολή του άνδρός της: άνέπαιρη, κατακαίνουρη, στολισμένη με τό παρόσημο του λεγεώνος της τιμής, καθώς και πολλά άλλα τιμητικά μέταλλα που τού είχαν άπονεμηθή.

Σ' ένα άπ' αυτά τά δέματα βρήκε μιá μικρή φωτογραφία του που είχε βγάλει στη Σαγγώνη, μαζί με τά γράμματα που τού είχε στείλει ή γυναίκα του.

Μάζεψε με προσοχή όλα τά πράγματα του, που είχαν την ζωολισινή να της στείλουν άγωνιστοί σ' αυτήν φίλοι του και συμπολεμιστά του και τά φίλισε εύλαδικά. 'Ένοιωσε γύρω της τότε ένα κενό, ένα κενό που καθιστούσαν αισθητότερα αυτά τά σουβενίρ τα την έκαναν να νοιώθη βαθύτερα τη συμφορά της.

Άπομνη μόνι και έσημη τόρα με τό δού της παιδιά, χωρίς καμιά βοήθεια, χωρίς καμιά όληκ ύποστηρήσι, άναγασμένη κά ζή άποσ-άποσ με τη μικρή σύνταξι που της άνηκε ό άνδρός της. Μήπως ήταν εύκολο τάχα να βρη καμιά θεσι σε κανένα φιλανθρωπικό ίδρυμα; 'Αλλοίμονο! Τόσες και τόσες πόρτες χτύπησε! Μά τού ζάουο! 'Όσο για τούς συγγενείς της, τίν έγχατέλειψαν κ' αυτοί σιγά-σιγά, παντέρημη στη δυστυχία της, άπως άλλωστε συμβαίνει συχνά σε πα-

ρόμοιες περιπτώσεις.

'Έτσι λοιπόν θά περνούσαν τά χρόνια; Χωρίς καμιά έλπίδα, χωρίς καμιά σνδουρή! Χωρίς τούλάριστον να της έπαύσειον να υπαίρησι τη σοφά του άνδρός της, με τίν προάσι ότι ή μετακαθή των νεκρών είνε επικίνδυνη, γιατί μεταδίδει έπιδημίες!

Τού ζάουο παρακαλεί τό ύπουργείο τών Ναυτιλιών για να της άποδώσει τό νεκρό του σκύριου της! Τού ζάουο βαρκάει με δάραμα στα μάτια ύποργούς και βουλευτάς να είσασκώσουν τόν ίερο έπιθυμία μιας δυστυχισμένης, άρρωστιάτηνης χήρας! 'Υποσχίσεις πολλές, μιά κανένα άποτέλεσμα!

'Αλλοίμονο! Τό Ψυροάββατο, τίν ήμέρα που έορτάζουν οι νεκροί, δεν θά μπορούσι να πη να κλάρη, να λυθαλαλήρη, να γονατίση μπροστά στον ήαρο του άγαπημένου της, όπως τόσες άλλες γυναίκες, ή πος τόσος άλλος κόσμος! Άδύο, βαμένος στα βάρη της 'Ασίας, άναπαύεται στο είερον πεδίο των ήρώων, μακριά από τίν πατρίδα του, μακριά από τη γυναίκα του και τά παιδιά του, μακριά από τούς συγγενείς και τούς φίλους του! Τό χόμα που τόν σκεπάζει θάνα βαρύ, καταφραξη ή πλάκα του τάφου του, ή σιωπή και ή μοναξιά μ' άπόλυτο πάνω από τίν τελευταία του κατοικία και ή θλίψη του σπυράνη των αιώνων ένω του! Ούτε λίγα λουλούδια, ούτε ένα φυτό σπείρνει δεν θά στολίξη τόν τάφο του! 'Ω, πώς ήθελε να σκεπασί, πώς ήθελε να λυήξη τόν τάφο του μεσ' στα λουλούδια, πώς ήθελε να τίν μωσακρη με τά δάραμα της λατρείας της!

'Αλλοίμονο!... 'Όλα μπορούν να κλάινε πάνω από τη γή που σκεπάζει τούς νεκρούς τόν. Και μόνον γι' αυτόν δεν έπαύει τίποτα άπόλύτως. Ούτε μια ταφόερα, ούτε ένας έξωτος χριστιανισμένος σταυρός, που να θυμίζη στα παιδιά τόν πατέρα τους, που να θυμίζη στους διαβάτες έναν πολεμιστή που έπεσε νεκρός για τίν πατρίδα του!...

***** Η ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ ΜΑΣ *****

Ψαροπούλες

ΤΑ ΠΑΡΑΔΟΣΑ
ΕΝΑ ΔΕΝΤΡΟ ΣΑΡΚΟΦΑΓΟ

Στη νήσο Μαγαδισιάχη ύπόχρει ένα πολύ περίεργο δέντρο, τό όποιον οι ύθαγενείς λατρεύουν ως θεόν. Έχει ύφος όμοιο ποδών και τά φύλλα του φθάνουν ως τό έδαφος, άπολήγοντα σ' ένα είδος άγχιόστρου γροθισμένο προς τό ύψος. Στην κορυφή του δέντρου τά φύλλα σχηματίζουν ένα είδος δαχείου, τό όποιον περιχει πάντοτε ένα λευκό ύγρό γλυκό σαν τό μέλι και ναρκωτικό. Πλησίον της κορυφής ύπόχρει μεγάλα και λεπτά κλαδιά, τά όποια είνε στην άκρη πολύ σουβλερά. Εύκαιο δε από αυτά κινούνται αδιάκοπα γελοζικά έξη άλλα λεπτά κλαδιά, με τόση ταχύτητα, που άνούεται από

μακριά τό σφύριμά τους. Τό δέντρο αυτό τρέφεται με διάφορα έντομα, τά όποια πηγαίνουν να πούν άπ' τό γλυκότατο ύγρό, που έπάρχει στην κορυφή, και κολλούν επάνου του. Άκόμη και μεγάλα ζώα, πύθηκοι και άνθρωποι, που πάνε να πούν άπ' τό ύγρό αυτό, βρίσκουν εκεί δδννηρό θάνατο. Τα περιστρεφόμενα κλαδιά τούς πλάνου σαν σε δίχτυ και τό σουβλερά τούς τρυπών τό σώμα και τό αίμα τους τρέχει ποτάμι!...

Κάποιος ξένος περιηγητής δηγγείται ότι είδε μιá φορά τούς άγχιόστρους να χορεύουν γύρω άπ' τό ίερο δέντρο και να φάλλον διαφόρους θρησκευτικούς ύμνους, με φωνές διακραστικές. Σε λίγο περιεβόλυσαν όλο μαζί μιá γυναίκα και τίν έσπορήσαν με τά δόρατά τους πηξ τό δέντρο. Έπειτα τίν άνάγκασαν να άνεβή στην κορυφή και να πη από τό μεθυστικό ύγρό. Τότε εκείνη έγινε έξω φρενών και θέλησε να πηδήσει κάτω. 'Αλλά πριν προφτάση να τό κάνει, τό φρενικό δέντρο άρχισε να κινή με ταχύτητα τά κλαδιά του, τα όποια άρχισαν να τίν τολύγων και να τίν περισφίγγουν σαν νύακιν φείδια. Έπειτα τά μεγάλα φύλλα σπρώθησαν, πληρίσαν τόνα με τ' άλλο και σκέπασαν τό σώμα του άτυχούς θύματος. Σε λίγο άνω τίν κορυφή του δέντρου άρχισε να τρέχη ένα άπίσιο ύγρό άναμεμιγμένο με αίμα άθρονο, τό αίμα τού θύματος. Οι άγριοι άρχισαν ήλα να χτυπούν τα τιμπάνια τους και να φωνάζουν σαν δαιμονισμένο. 'Η σκληρή θεότης τους είχε δεχθή είνενας τίν άνθρώπινη θυσία τους. Η δύστυχη γυναίκα είχε

συσφίξη άνάμεσα στα περιστρεφόμενα κλαδιά. Συγχρόνος τά σουβλερά κλαδιά της κατετρίψησαν τό σώμα και τίν ενάτωσαν!...

'Εμεινε δε έτσι δεσμευμένη τό πτόμα της στην κορυφή του δέντρου, ως που σώσισ!...

